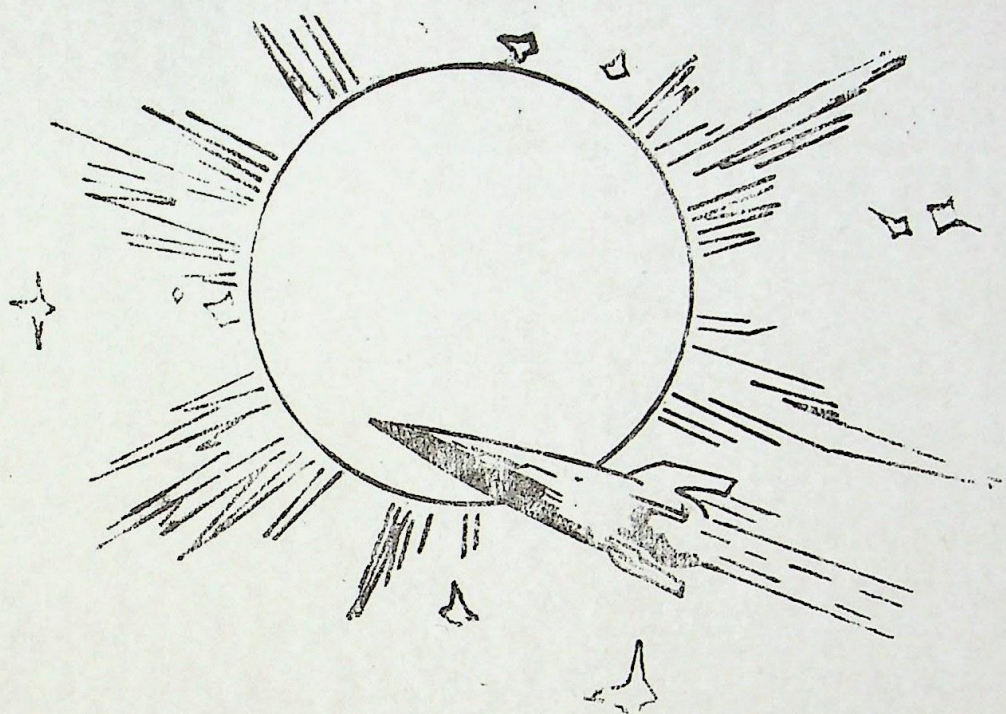

Голод на Сумщині у 1932-1933 роках.

13.

Анкетні-спогади жителів
с. Гіски Буринського району.

ПАПКА ДЛЯ ПАПЕРІВ

1989 рік
10 документів
10 аркушів.

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області

Фонд №

Р-77-11

Опис №

1

Архівний №

13

1.

Акіменна Татна Федорівна

1914 року народження
пенсионерка, в с. Тісках
проживає з 1956 року,
раніше жила в хуторі
Ворожінє Калуської
районної сільської ради
Білопільського району.

В 1933 році я не жила в Тісках. Але
те, що бачила своїми очима; що переживала
в своєму селі, те відчувалося скрізь. Всю
Україну тоді морив голод. А щоб вижити
люди шили собі на річці крапачі, Черво-
навівні було так, що люди морли їли.
В нашому селі голодні люди лезли до
жорлох, кіз тинали, хто вміє пасти, а
хто збирав остишки авіації.
Спирально призначені люди на підводах їзди-
ли і збирали померлих, звозили їх в гос-
піталі і там хоронили. На підводах ле-
ли навіть іже напівживі люди, але поки
їх звозили до місця захоронення, вони
помирали.

Тасєвська Марія
Свтуховна

1914 року, погано
в 1933 році проживала
в Вінницькій області
в Лісках проживає з 1945р.

В 1933 році я ще жила в Лісках, а
моя своїй батьківщині в с. Митинині
Тайтєвського р-ну Вінницької області.
Страшний це рік. Я ще хотіла задувати
про мою, маму, що ходила з собою
моїх батьків, брата, тітку. Я жила
саме в 16 років. Жили 1933 року я
не знала як пережити. Чудом залишилася
живою. Сусіди носили мені хліба у
чавуннику, дякуючи цьому я вижила.
Так дожила до весни. А потім уже
почала виходити на вулицю і гуляти
туди, що нахорона на вулицю. Але
це вже було весною.

Попросіємко Марфа Андріївна

1908 року народження,
освіта початкова, переклада-
ка, працювала в колосні
шкілька в Тісках

Тоді-це ті страшенні дні, які я не хочу
гадувати. Насамперед як і багатьох в
ті роки розкуркулених. Тоді куркулених-
багатьох ми не були. Забрали в нас
все. Навіть пошки з-під даху
маленьких гітлей. А про існує і говориться
нічого. Як винишав народ - не знало.
Страшно було захарити до себе в хату,
ходити вранці. Окрізь несли
труни, а якщо ще хто і пачкав був,
то його не можна було виймати,
такі були всі пухлі. В усіх була
одна риза де б поїсти і що б поїсти.
А це примушували ходити і на роботу
в колосні. А як може працювати
хворий людина? Навіть були такі
випадки, що на роботу мали прийти
постелі, або прямо від пері, зашивали
волоків воюю, а господарство витуровали
в колосні.

4.

Рубан Анастасія Олександрівна

1917 року народження
освітньою погашеною,
пенсійною, все пенсійна
пенсія і працювала в
смії Тарнопільська Туринська.
кого району, в смії
Пісках працював з 1979 ро-
ку.

Старший поділ Анастасіївських днів з відривом
на собі ще за робю з 1933 року з
районі з багатьма пенсією в Тарнопільській. Все сміє
її усеї сміє тешення, щоб латити своє господарство.
Але в 1930 році має рожує сміє і працює на
Умань, деїї поділ було 14 років. В 1932 році з повер-
нення з Умань з 1933 року в сміє, а щоб не вмерти
ракою в 17 років вимушено було вийти працює.
Анастасія був директором школи. За те, що є його
пенсія, був директором, так мене працює
поділ, його працює з посади директора школи
з вимогою з партії. В 1933 році ми працює
в Недригайлівському районі. На мою працю усеї
мій поділ працює по всієї України був збо-
ленний працює. В поділ і в 1932 і в 1933 році
успішно зібраний був пенсією. Але Анастасіїв-
ські поділки вимогою його скрізь. У поділ
пару був обраний на вимогою. Також
сміє вимогою мілоні, джерело пенсії, що ми
всі поділки пенсії працює і миє харчує-
лися. А ми знову пенсії працює пенсії
механізм ми не верталися.

5

Оудеико
Феодосія Степанівна

1909 року народилася
проживала в селі Тіске,
світа погаскова
кентотерно
зараз живе в с. Тіски.

Траувана все життя в колосі.
Завжди було ватко, але такого періоду
в своєму житті, як 1933 рік бачила не
було, і хотіла б щоб і не було ні в
моєму житті, ні в житті моїх
дітей, онуків і правнуків.

Однувшись було ні в що, їсти було
нічого. Ми ходили за сім'єю по снігах
облизували свої мехатрі пошепки всі
карі, збирали на лузі великого дикого
гасника, траву і врані пекли пиріжки,
які, якщо їх так можна назвати.
Але це було вже королівсько їжа.
Частіше ввечері терли картоплю з кунжуту,
або пашту, запарували це все, а потім
мене готували їжу. Ми також кору
дерев, лопили коров'яків.

6.
Савко Анастасія
Ефимівна

1915 року народження, освіта
початкова, пенсіонерка, працю
вала в колосні, пенсіонерка
с. Писки.

На мою суму когось, який був на
Україні в 1933 році був насаджений
керівництвом. Всі селяни в той рік
зібрали урожаю добрий, але його
вищербив ти, хто був призначений допра-
ти податки. Особливо жорстоко
був Ткач Арсеній, пенсіонер нашого
села, який приходив до хати
навіть вивертів у нашімньому те,
що отако мавареного в горинку
в селянській оселі. Зараз же
були останні крихти їжі.

7
Сирота Наталія
Андріївна.

1918 року народження,
дівча погребкова,
пенсіонерка, працювала
всі життя в колосні,
пешківка с. Бірки.

У 1932 році знаходилася у радгоспі села
Михайлівка. Там працювала на полі
на різних роботах. Трактористка в
колосні видавала харчі працівникам.
Уже часто не виснажало і матеріко-
пери продовжувала собі як літ.

У 1933 році переселилася в колгосп села Телу-
шів, де також працювала в полі.
Там же працювала видавала пайки
хліба по 300г. на день. Протягнула все
життя

Найбільш тяжкий період був у 1933 році.
Тоді було негода, хоча урожай скрізь
добрий був хороший. Велика кількість
населення, яка не витримала голоду-
посмердя.

Скобенко Маріє

Трипільська

1922 року народження
світла поетеса,

пеметочерка, працювала
в колосі, певне
в с. Тиски.

Троїчено вже скільки років з того
часу, але як тільки згадує про той
рік слова проїмають, таку що
перед очима постає картина голодної
смерті, морських мук і страждань.
Гідний український народ, скільки вина-
мо йому на долю випробувань. Зрештою
з найтяжчих - це голод 1933 року.

Там в людей було місто. Або працюва-
ти себе і своєю могом гетьо хорили
милости на Путь-милости, або в
Тиски. Звідти привозили їжу.

Ткач Василь
Іванович

1908 року народження,
вільник, пенсіонер, все
життя працював у
механізованої бригаді
в Тульчині.

Зимою 1932 - 1933 року був зроблений штурм
землі того року, як і звичайно в інших роках.
У людей було все. Але вершівка снігу і
зупинялася з району ходили снігом і
хати в хату і забирали все, що потрапило
на них, навіть те, що було нава-
рено в гаврюшках і стояло в печі.
Люди залишалися без їжі, а жидишки були
оборонені на голод.

Зимою в 1932 - 1933 роках в Ткачах, і в Тульчині
всі вимерли з голоду був 700 вмерлих.

Жкач Катерино
Михайлівна

рік народження 1905
пенсіонерка, освіта
поверхова, працювала
в колосі, проживає в
с. Жітці

В 1933 році велика кількість
населення нашого села висерено з
колективу. Особливо багато було жінок,
тому що ті дорослі, які могли працю-
вати ходили на роботу в колосі.
На трудові їм давали лише
„баланду“ — це сиріжки з полового,
тирого. Як бачи хоч має та їжа.
А діти не могли працювати і тому
були обречені на виснаження. Змуси-
ли ходити на поле збирати мурзу
і чини картоплю, ларили по скертках
соломи і вишуквали там що коло-
сок, чи то зернину і чини пелами і
годували своїх дітей.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАЛИС

В даній справі проведено 10

(десять)

13 грудня 2001
Посада головний спеціаліст
Підпис Л. Вузьменко